

יצחק רצאבי ♦ ITZCHAK RETZABI

ראש ביהמ"ד בית הוראה ומכון פעולת צדיק

וראש מוסדות יד מהרי"ץ בני ברק

מח"ס שלחן ערוך המקוצר ח"ח

פסקי מהרי"ץ ו"ח, שו"ת עולת יצחק ג"ח, ועוד

לק"י

לכבוד מרן הגאון רבי יצחק רצאבי שליט"א.

שאלה:

האם יש בעיני אדם דתי לעבוד בחברה שיש בה אנשים ונשים חילונים, ואין שם הקפדה כלל על לבוש צנוע או צניעות בכלל? והאם כדאי בגלל זה לא לעבוד כלל בעבודה כזו?

בכבוד רב

גיא אברהם, חיפה

תשובה

לק"י יום רביעי, כ"ב אלול ה'תשע"ג ב'שכ"ד.

א. הדבר ברור מאד שאסור לעבוד במקום פסול וטמא כזה, ועדיף יותר אפילו לקבץ נדבות. שהרי גם אם תהיה לו ממקום זה פרנסה גשמית, מ"מ מאבד עי"ז את עולמו הנצחי, ומבחינה רוחנית הוא נחשב מאבד עצמו לדעת רח"ל.

וכבר כתב הרמב"ם ריש פ"ו מהלכות דעות וז"ל, דרך ברייתו של אדם להיות נמשך בדעותיו ובמעשיו אחר ריעיו וחביריו ונוהג כמנהג אנשי מדינתו לפיכך צריך אדם להתחבר לצדיקים ולישב אצל החכמים תמיד כדי שילמוד ממעשיהם ויתרחק מן הרשעים ההולכים בחשך כדי שלא ילמוד ממעשיהם הוא ששלמה אומר [משלי י"ג, כ'] הוֹלֵךְ אֶת חֲכָמִים יִחְפֶּם וְרֵעָה כְּסִילִים יִרְעֶה, ואומר אשרי האיש וגו' וכן אם היה במדינה שמנהגותיה רעים ואין אנשיה הולכים בדרך ישרה ילך למקום שאנשיה צדיקים ונוהגים בדרך טובים ואם היו כל המדינות שהוא יודעם ושומע שמועתן נוהגים בדרך לא טובה כמו זמנינו או שאינו יכול ללכת למדינה שמנהגותיה טובים מפני הגייסות או מפני החולי ישב לבדו יחידי כענין שנאמר ישב בדד וידום ואם היו רעים וחטאים שאין מניחים אותו לישב במדינה אא"כ נתערב עמהן ונוהג במנהגם הרע יצא למערות ולחוחים ולמדברות ואל ינהיג עצמו בדרך חטאים כענין שנאמר מי יתנני במדבר מלון אורחים. עכ"ל.

קל וחומר בנדון דידן, שמכניס את עצמו באופן קבוע לנסיגות קשים ומרים של פריצות ופיתויים, כי איך אפשר לא להרים את העיניים במשך כל הזמן וכו', וקיי"ל אין אדם דר עם נחש בכפיפה אחת.

ב. כיון שהובאה לידי בזה תשובתו של ידידי הרה"ג אליהו בנימין מאדאר שליט"א, וכל דבריו נכוחים למבין וישרים למוצאי דעת, על כן נביאנה כאן וז"ל, בתחילה צריך לידע ולזכור שפרנסתו של אדם ומזונותיו ורווחיו, הם אך ורק מאת הבורא ברוך הוא כי הוא לבדו משביע לכל חי רצון וזן את העולם כולו בטובו, מקרני ראמים ועד ביצי כינים. אלא שנגזר על האדם לעבוד לפרנסתו, וצריך לעשות השתדלות, כדי להשיג את מזונותיו, ואם כן הדבר ברור ופשוט שעליו לעבוד עבודה שרצויה לפני ה' יתברך, ולא שיעבוד במקום שהוא נגד רצונו חלילה. כי הרי הוא המפרנסו ורק ברצונו ירוויח, ואיך יתכן שיעשה דבר נגד רצונו, ויתפרנס? ומה שיש אנשים שעובדים

יצחק רצאבי ♦ ITZCHAK RETZABI

ראש ביהמ"ד בית הוראה ומכון פעולת צדיק

וראש מוסדות יד מהרי"ץ בני ברק

מח"ס שלחן ערוך המקוצר ח"ח

פסקי מהרי"ץ ו"ח, שו"ת עולת יצחק ג"ח, ועוד

לק"י בדברים אסורים ובמקומות לא טובים ומתפרנסים, הוא בבחינת עושר שמור לבעליו לרעתו, ומשלם לשונאיו אל פניו להאבידו, אבל הרוצה לעשות רצון בוראו, ודאי שיעבוד עבודה כשרה ונקיה כרצון הבורא.

והנה בעבודה עם נשים אפילו אם הן באות לשם בצניעות, הדבר ידוע שקשה מאוד לזהר ולשמור על ההלכה ובמשך הזמן מגיעים גם לשחוק וקלות ראש וקרבה, וכמה מכשולים נגרמים מזה רח"ל, וכל שכן שבעוונות הרבים על פי רוב הנשים אפילו שומרות תורה ומצוות, מגיעות לשם בבגדים מהודרים, וכל שכן אם מגיעות עם פאה נכרית בר מינן, שבוודאי יצר הרע משחק שם, והמכשלות רבים, וקל וחומר אם יש שם נשים שאינן שומרות תורה ומצוות, ומגיעות בבגדי שחך ושלא בצניעות כלל. איך אפשר שישמור עצמו מהסתכלות ודיבורים והרהורים, שכבר הם עצמם אסורים. וכל שכן אם יגיע ליותר מזה חלילה. והוא הביא את כל זה עליו. וכי חושב שבזה הוא ישיג פרנסתו המיועדת לו מהבורא? והרי כל מזונותיו של אדם קצובים לו מראש השנה ומחכים לו ובוודאי כשישמור על עצמו לא יחסר לו מאומה.

ולכן על העבר צריך לעשות תשובה, דהיינו עזיבת החטא, חרטה וידוי, וקבלה לעתיד, ואם חלילה נכשל באיסורים יעשה עליהם תשובה כפי הצריך. ובפרט בימים אלו שהם ימי השובבי"ם ימים קדושים שנועדו לתיקון העוונות בכלל, ולתיקון עוונות אלו בפרט, כנודע. [כך כתב בזמנו, וכיו"ב עכשיו הימים הנוראים הנועדים לתשובה. יב"ן]. ומכאן ולהבא צריך לעזוב עבודה זו, ולחפש לו מקום אחר ראוי לעבוד בו לירא שמים, ויתרחק מכל נדנוד איסור, ובוודאי ה' לא יעזבנו, והפסוק אומר לא ראיתי צדיק נעזב, ויתן לו פרנסה בשפע גדול, מידו המלאה הרחבה העשירה והפתוחה. חזק ואמץ. עכ"ל.

והריני מצטרף בזה לדבריו, וכאמור לעיל. וחפץ י"י בידך יצלח, למצוא עבודה כשרה מכל הבחינות, כרצונו וכרצון יראיו יתברך שמו, ותיכתב בספר החיים ובספר הזיכרון, אכ"ר.

ביקרא דאורייתא

הצ' יצחק בכמהר"נ רצאבי יצ"ו

